

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Præsupposita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

dicens: *Prædeterminatione* (h. e. decreto & ordinatione iuxta voluntatis) *DEUS ea præscribit, quæ fuerat ipse futurus, & de bono perleu. c. 17. Si DEVS esse daturum præscribit, profectò prædeterminat.* S. quoque Hilarius in hunc sensum 9. d. Trinit. *Qua DEVS, inquit, facere decrevit, in sua voluntate cognovit.*

Rationes jam ante fusuſus expenſas in unam alteramque ſtrictim colligo. Eâ ſolum ratione à DEO futura contingentia certò cognosci poſſunt, quâ ratione Divina Scientia ſub ratione futuri certò obijci poſſunt. Atqui non niſi dependenter à Divino decreto Scientiæ DEI certò obijci poſſunt. ergo. Minor prob. futurum nihil eſt ante cauſæ determinationem; neque certum eſt, quamdiu later in potentia cauſæ liberæ indifferentem, & in neutram partem contradictionis præponderante: ſed antecedenter ad decretum DEI res contingentes nullam habent determinationem in cauſa; continentur quoque in virtute indeterminata & incerta cauſæ liberæ: ergo antecedenter ad decretum DEI nec futurationem, nec certitudinem habere poſſunt.

Præterea: Poſſe DEUS in ſua divina eſſentia tanquam cauſa & medio cognito videre futura contingentia: Omnis quippe effectus cognoscibilis eſt in ſua cauſa, neque modus ille cognoscendi involvit imperfectionem: atqui futura contingentia ſunt effectus DEI; ergo poſſe illa videre in ſua eſſentia tanquam cauſa & medio cognito. Si poſſe: ergo actu ita cognoscit: nam in perfectionibus DEO intrinſecis idem eſt poſſe & eſſe. Imò cum omnis alius modus creaturas cognoscendi ſit imperfectus, & indignus DEO, juxta ſuperius dicta, hoc ſolo modo poſſe illas cognoscere, & cognoscit. Certè comprehenſiva & perfectiſſima cognitio effectus, videt effectum omni modo, quo eſt, unâ cum omnibus cauſis: ſed effectus eſt futurus dependenter à decreto DEI tanquam cauſa, ergo per comprehenſivam DEI cognitionem nullus effectus attingitur, quin attingatur decretum ejuſ cauſa ipſius.

ARTICULUS III.

Quomodo DEVS videat futura peccata.

SUMMARI.

1. *Diſtinctio peccati in materiale & formale, quorum illud eſt à DEO, non iſtud.*
2. *Diſtinctio decreti in poſitivum & permiſſivum.*
3. *Infallibilitas conſecutionis alia phyſica, alia logica.*
4. *Nequit videri malitia formalis in decreto poſitivo.*
5. *Materiale peccati videtur in decreto poſitivo.*
6. *Videat DEVS formale peccati in ſuo decreto permiſſivo.*
7. *An cauſa antecedentis ſemper ſit cauſa conſecutionis.*
8. *An ut affirmatio eſt cauſa affirmationis, ſic negatio ſit cauſa negationis?*

Ua prius in ſolutione objectionum ſtrictim attigi, nunc enucleatius exponenda, & amovendus lapis offenſionis, qui vexat Adverſariorum mentes, dum exiſtunt, è noſtra doctrina ſequi, vel DEUM certò non cognoscere futura peccata, vel eſſe cauſam illorum. Sit igitur.

R. P. Alex. Theol. Schol. Tom. I.

Si ad hæc reſpondes: cognoscere DEUM quidem futura contingentia in decreto, ſed tamen ut virtualiter futuro, manet reſponſio reſutata ex §. 2. Si dicis, cognoscere in decreto non ut efficaciter prædefiniente, & cauſante phyſicam prædeterminationem, ſed ut præſente ſimultaneum aut indifferentem concurrentem; remitto te ad Scientiæ media in ſequenti, & decreti indifferentis in diſputatione 16. rejectionem.

Si metuis, ex efficaciæ decreti prædefinitione humana libertatis præjudicium, cape uſque ad ulteriorem hujus negotii expeditionem, contra trepidationem cordis efficaciæ à S. Doctore antidotum, & ad tritiſſimam illam objectionem reſponſum, hic q. 19. a. 8. in c. *Ex hoc, quòd nihil voluntati divine reſiſtit, ſequitur, quòd non ſolum ſiant ea, quæ DEVS vult fieri, ſed quòd ſiant contingentem, vel neceſſario, quia ſic vult fieri DEVS.* Si ulteriorem delideres rationem, audiendum S. Doct. q. 6. de verit. a. 3. ad 3. ita loquentem: *DEVS agit in voluntate non per modum neceſſitatis, quia voluntatem non cogit, ſed movet eam non auferendo modum ſuum, qui in libertate ad utrumlibet conſiſtit; & ideo, quamvis divina voluntati nihil reſiſtat, tamen voluntas & qualibet alia res exequitur divinam voluntatem ſecundum modum ſuum, quia & ipſum modum divina voluntas rebus dedit, ut ſic ejus voluntas impletur.*

Habes itaque ex S. Doct. quòd DEUS agit in voluntatem, eamque moveat, adeòque etiam præſcribat, ſiquidem motio illa executio eſt temporanea æternæ præſcriptionis. Habes etiam quòd ſit efficaciæ, quia nihil ejus voluntati reſiſtit. Habes inſuper, quòd non auferat libertatem, quia movet voluntatem ſecundum modum ſuum. Attingit nimirum omnia fortiter, quia nihil fallit ipſius efficaciæ: *diſponit omnia ſuaviter*, quia non tantum ut primum agens dat agere, ſed ut primum liberum & ſons omnis contingentia & libertatis, dat actibus noſtris ipſum modum indifferentia, contingentia, & libertatis.

§. I.

Præſuppoſita.

Notandum primò. In actu peccati duo diſtingui, materiale & formale, formale eſt formalis malitia & deformitas peccati, quæ ſicuti eſſentialiter eſt reſſus ab ultimo fine, ita neque in DEUM ut ultimum finem reſertit, nec ipſius divina voluntati ſubelle poſſe, ut adeo nec prævio, nec ſimultaneo concurrenti DEUS in illam influere, vel creatam voluntatem phyſico aut morali influxu ad illam movere poſſit, quoniam non DEVS volens iniquitatem in es. pl. 5. & ſuppono ex tr. d. pecc. Materiale peccati eſt entitas ipſius actus ſubſtrata malitia, quæ cum ſit aliquid ens & bonum, divinam cauſalitatem non poſſe effugere, prout agnovit D. Anſelmus l. de præſci. & lib. arb. c. 10. *Andacia eſt dicere aliquid eſſe ens, quòd non ſit ab ente primo.*

S

Notandum.

2. Notandum secundò. Duplex decretum in DEO distingui positivum, & permissivum; cuius distinctionis mentionem facit D. Aug. enchir. c. 59. *Non fit aliquid, inquit, nisi omnipotens fieri velit, vel sinendo, ut fiat, vel ipsa faciendo.* Et S. D. hic q. 14. a. 9. ad 3. *illa solum sunt futura, quæ DEVS permittit esse, vel vult esse.* Itaque positivum decretum est, quo DEUS ab æterno positivè decrevit, ut aliquid fiat, & in virtute illius decreti in tempore positivè concurrat & influat in effectum prædefinitum. Permissivum est, quo statuit denegando auxilium efficax nulli debitum (quo iræpeccata fuisset malitia peccati, quæ ex vi arbitrii defectuosè operantis in defectu talis auxilii infallibiliter sequeretur) eandem malitiam permittere.
2. Notandum tertio. Duplici modo unum ex altero infallibiliter sequi & inferri posse. Primò consecutione physica seu causalitatis, qualiter effectus sequitur ex sua causa, secundò consecutione logica, seu logica illationis & consequentiæ, quæ unum inferitur ex positione alterius, quamvis non sit effectus ipsius. Ita ex ambulatione claudi certò inferitur claudicatio ipsius, quamvis claudicatio, hoc est irrectitudo ambulationis non ex vi ambulationis & virtutis motricis, sed ex tibiæ defectu & pedis tortuositate per se sequatur: ideòque est infallibilitas logicæ illationis, non physicæ causalitatis.

§. II.

Veritas Thomistica.

4. Certum sit primò. Formalem malitiam peccati in aliquo decreto positivo aut præfinitivo nullâ ratione videri posse. Cujus ratio est manifesta: quia quod DEUS videt in decreto positivo, illius est causa; sed non est causa formalis malitiæ peccati; ergo non videt illud in decreto positivo.
5. Certum sit secundò. Actum ipsam substantem malitiæ, qui etiam est materiale peccati, in positivo suo decreto à DEO cognosci; in hoc quippe cognoscit DEUS omnem effectum, quicumque subest primæ causalitati ipsius; sed actus peccati materialiter spectatus, cum habeat rationem entis & boni, subest divinæ causalitati: ergo ipsum DEUS in suo decreto cognoscit, quibus ita suppositis sit.
6. CONCLUSIO: *DEVS certò cognoscit futura peccata: in quantum videndo actum & materiale peccati in suo decreto positivo, simul videt in decreto permissivo formalem malitiam ipsius, ita ut certitudo prævisionis malitiæ causaliter refundatur non in positivum decretum, sed permissivum.* Ita Thomistæ.
- Probatur. Ratione illius decreti DEUS potest certò futura peccata cognoscere, quod habet in-

fallibilem, quamvis logicam tantum connexionem cum illo: sed solum decretum permissivum habet infallibilem connexionem cum futuro peccato; non causalitatis, sed logicæ illationis, quia malitia peccati non sequitur ex vi denegationis divinorum auxiliorum (ut dicitur ulterius in tract. de grat.) sed ex vi liberi arbitrii defectuosè operantis: decretum verò prædefinitivum ad materiale peccati non habet ejusmodi connexionem, siquidem ipsius causalitas præcisè attingit lineam entis: formale autem peccati pertinet ad lineam moris, & habet sui causam non efficientem, sed deficientem. ergo ratione decreti permissivi DEUS certò videt formale peccati. Minor, quòd decretum permissivum habeat infallibilem connexionem logicæ consequentiæ & illationis cum formali peccati probatur: quia illud decretum includit denegationem auxilii efficacis ad evitandum peccatum, sub qua infallibiliter voluntas creata desinit, ut constabit ex eod. tract. ergo.

§. III.

Solvuntur objectiones.

Obijciunt primò. Qui est causa antecedentis, est etiam causa consequentis habentis infallibilem connexionem cum illo; sed si DEUS prædeterminat ad materiale peccati, tunc saltem in actibus intrinsicè malis est causa actus liberè positi, quem necessariò consequitur malitia peccati; ergo etiam erit causa hujus malitiæ.

Resp. distinguendo maj. Qui est causa antecedentis, est etiam causa consequentis, si hoc sequatur ex vi illius, conc. si ex vi alterius causæ, nego. Atqui in proposito defectus & malitia moralis etiam in actibus intrinsicè malis non sequitur ex entitate actus ut ens, & actus est à DEO præfinitus & prædestinatus, sed ut est defectuosus à voluntate deviante positus, sicut patet ex priori exemplo claudicationis in tibia.

Obijciunt secundò. Si affirmatio est causa affirmacionis, tunc negatio est causa negacionis, ut aiunt Philosophi cum Aristotele 1. post c. 3., ergo si decretum positivum gratiæ efficacis est causa bonitatis in actu: etiam decretum denegativum hujus gratiæ erit causa defectus & malitiæ moralis in actu: adeòque ista habebit connexionem cum decreto permissivo non tantum logicæ illationis, sed etiam causalitatis.

Resp. Tunc negatio est causa negacionis, ut est pura negatio & simplex absentia, transeat, ut est privatio, seu absentia privativa & defectuosa, sic nego. ut sic enim essentialiter respiciat voluntatem deficientem. Sed de hoc plura ex instituto in Tractatu de peccatis.

DISPUTATIO XIV.

DE

Scientia futurorum contingentium conditionatorum.

Agimus modò de illis futuris conditionatis, quæ dependent ab aliqua conditione nunquam implenda, v. g. si David maneret apud viros Ceilan, essent ipsum hostibus tradituri: qui tamen ibidem non remansit; quæ quidem quæstio una est ex celeberrimis